

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1982

Βιβλιοθήκη του Κέντρου.— Κατά τὸ ἔτος 1982 εἰσῆχθησαν 280 νέοι τίτλοι βιβλίων, τευχῶν, ἀνατύπων καὶ περιοδικῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 145 ἀποτελοῦν προσφορὰς συγγραφέων καὶ ἐκδοτῶν πρὸς τὸ Κέντρο ἢ τὴν Ἑπετηρίδα «Φιλοσοφία». Εἰδικότερα μὲ τὴν «Φιλοσοφία» ἀνταλλάσσονται ἤδη 16 ἑλληνικά καὶ 25 ξένα Περιοδικά. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν προσκλήσεων αὐτῶν ἔχει ἐνταχθεῖ ἤδη καὶ στὶς Δελτιοθήκες τοῦ Κέντρου (ἀλφαβητικός, συστηματικός καὶ κατάλογος κατὰ συγγραφεῖς). Πλουτίσθηκε ἐπίσης ἡ εἰδικὴ βιβλιογραφία τῶν Προσωκρατικῶν, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους (γιὰ τοὺς τελευταίους μὲ τὰ δελτία τῆς Γαλλικῆς Βιβλιογραφίας Περιοδικῶν). Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐντύπων κάθε κατηγορίας τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου εἶναι σήμερα 3.780 τίτλοι.

«Λεξικὸ τῶν Προσωκρατικῶν».— Μὲ τὴ συμπλήρωση τῆς ἐργασίας γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ Α' τόμου (Α - Δ), ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὸ 1/3 τοῦ ὅλου ἔργου, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴ συγκέντρωση (γραφτῶς καὶ προφορικῶς) τῶν παρατηρήσεων τῶν ξένων συνεργατῶν μας ἀντιμετωπίζονται στὴν παροῦσα φάση συγκεκριμένα προβλήματα, ποὺ ἐπιβάλλουν πιθανότατα ἀναθεώρηση ὀρισμένων προγραμματικῶν ἀρχῶν τοῦ Λεξικοῦ (ξενόγλωσσα ἐρμηνεύματα καὶ βιβλιογραφία κατὰ λῆμμα κ.ἄ.). Ἐξ ἄλλου ἡ ραγδαία ἐξέλιξις τῶν ἡλεκτρονικῶν ἐφαρμογῶν καὶ στὴν κλασικὴ φιλολογία (τράπεζες γλωσσικοῦ ὕλικου, κατάρτιση ἐξαντλητικῶν εὑρετηρίων κ.ἄ.) δημιουργεῖ τὴν ὑποχρέωση ὑπεύθυνης ἐνημερώσεως γιὰ τὶς νέες δυνατότητες καθὼς καὶ γιὰ συγγενικὰ προγράμματα ξένων Ἰδρυμάτων. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ ἐκτύπωση τοῦ Α' τόμου ἀνεστάλη μὲ προοπτικὴ νὰ ληφθοῦν σύντομα οἱ ὀριστικὲς ἀποφάσεις τόσο γιὰ τὸ ἔτοιμο ὕλικὸ ὅσο καὶ γιὰ τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ ἔργου.

Ἑπετηρίς τοῦ Κέντρου «Φιλοσοφία».— Στὶς ἀρχὲς Μαρτίου ἐκυκλοφόρησε ὁ διπλὸς τόμος 10-11 (1980-81) τῆς Ἑπετηρίδος «Φιλοσοφία» μὲ 546 σελίδες. Ὁ τόμος εἶναι ἀφιερωμένος στὴ μνήμη τοῦ ἀποθανόντος τὸν Φεβρουάριο 1981 Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἑπετηρίδος Ι. Ν. Θεοδωρακοπούλου. Δημοσιεύονται κείμενα τῶν ἀκαδημαϊκῶν Ε. Π. Παπανούτσου, Κ. Τσάτσου καὶ Π. Κανελλοπούλου γιὰ τὸν Ἰω. Θεοδωρακόπουλο καθὼς καὶ πλήρης Ἐργογραφία του. Ἐξ ἄλλου δημοσιεύονται 7 ἄρθρα Συστηματικῆς Φιλοσοφίας, 14 Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας, 12 Βιβλιοκρισίαις, Εἰδήσεις καὶ Βιβλιογραφία. Ἡ

κυκλοφορία τοῦ τόμου στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικὸ εἶναι ὅπως πάντοτε ἰδιαίτερα ἱκανοποιητικὴ. Αὐξηση σημειώθηκε καὶ στὸν ἀριθμὸ ξένων Πανεπιστημίων ποὺ ἐγγράφονται τακτικοὶ συνδρομητὲς τῆς «Φιλοσοφίας». Ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει ὁλοκληρωθεῖ ἡ συγκέντρωση ἀξιολόγων ἄρθρων γιὰ τὸν ἐπόμενον τόμο 12 (1982), τοῦ ὁποίου ἡ ἐκδοσὴ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴν Σύγκλητο (Συνεδρία 1.11.1982) καὶ γιὰ τὴν ἐκτύπωσή του ἀναμένεται ἡ ἐπιλογὴ ἀναδόχου ὕστερα ἀπὸ σχετικὸ διαγωνισμό.

Αὐτοτελεῖς Ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου.— Ἡ ἐκτύπωση δύο αὐτοτελεῶν ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου : A. Szabó - E. Maula, Ἑγκλιμα. Untersuchungen zur Frühgeschichte der griechischen Astronomie... (254 σελ. καὶ διαγράμματα) καὶ A. Κελεσίδου - Γαλανοῦ, Ἡ ἔννοια τῆς σωτηρίας στὴν πλατωνικὴ πολιτικὴ φιλοσοφία (120 σελ.) ὁλοκληρώνεται ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου 1982. Γιὰ τὴν διεθνῇ κυκλοφορία τοῦ πρώτου ξενογλώσσου ἔργου γίνονται ἤδη συνεννοήσεις μὲ Οἴκους τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Σειρὰ κριτικῶν ἐκδόσεων Βυζαντινῶν Φιλοσόφων.— Τὸ νέο πρόγραμμα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν γιὰ τὴν κριτικὴ ἐκδοσὴ ἔργων Βυζαντινῶν φιλοσόφων στὰ πλαίσια τοῦ Corpus Philosophorum Medii Aevi καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Διεθνοῦς Ἀκαδημαϊκῆς Ἐνώσεως σημείωσε οὐσιαστικὴ πρόοδο. Μετὰ τὴν συγκρότηση Διεθνοῦς Ἐποπτικῆς Ἐπιτροπῆς (G. Verbeke, H. Hunger, R. Browning καὶ K. Τρυπάνης, Δ. Ζακυθινός, Α. Μπενάκης) καὶ τὴν συνεδριάσῃ της στὴν Ἀθήνα (17 - 18.11.1981) τὸ πρόγραμμα καὶ οἱ βασικοὶ ἐκδοτικοὶ ὅροι του γνωστοποιήθηκαν σὲ πολλοὺς Ἑλλήνες καὶ ξένους εἰδικούς, ὑπεγράφη δὲ καὶ ἡ πρώτη Σύμβαση γιὰ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ ἔργου τοῦ Νικολάου Μεθώνης «Ἀνάπτυξις Θεολογικῆς Στοιχειώσεως Πρόκλου Πλατωνικοῦ φιλοσόφου» ἀπὸ τὸν Δρα Ἀθανάσιο Ἀγγέλου (Birkbeck College, Λονδίνο). Μετὰ ἀπὸ σοβαρὴ προεργασία γιὰ τὴν κατάλληλῃ καὶ ἄρτια στοιχειοθετικὴ μορφή τῶν κειμένων τῆς νέας Σειρᾶς, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν δυνατότητα δημιουργίας τράπεζας γλωσσικοῦ ὕλικου σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ γνωστὰ Κέντρα ἡλεκτρονικῆς ἐπεξεργασίας κλασικῶν κειμένων (Βέλγιο, Γερμανία ἢ Η.Π.Α.), θὰ γίνῃ σύντομα ἡ ἀνάθεση ἐκτυπώσεως τοῦ ἀνωτέρω πρώτου τόμου τῆς σειρᾶς (240 περ. σελίδες). Ἐντὸς τοῦ 1983 ἐλπίζεται ὅτι θὰ ὑπογραφοῦν 2 - 3 ἀκόμη Συμβάσεις γιὰ τὴν ἐκδοσὴ καὶ ἄλλων τόμων τῆς Σειρᾶς. Τόσο στὴν ἐτήσια Σύνοδο τῆς U.A.I. (Βρυξέλλες, Ἰούνιος 1982) ὅσο καὶ σὲ ἐπιστημονικὰ Κέντρα ἄλλων χωρῶν ἡ οὐσιαστικὴ προώθηση τοῦ Προγράμματος τῶν Βυζαντινῶν Φιλοσόφων ἔχει προκαλέσει ἱκανοποίηση καὶ τὸ ὅλο πρόγραμμα ἀντιμετωπίζεται πολὺ θετικά.

«Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Κληροδοτήματος "Ελληνς Λαμπρίδης».— Στὸ διαμέρισμα τοῦ Κληροδοτήματος (Ύψηλάντου 9), ὅπου θὰ ἐγκατασταθεῖ ἡ Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Λαμπρίδης, προσαρτημένη στὸ Κέντρο Φιλοσοφίας, ὁλοκληρώθηκαν οἱ βασικὲς ἐργασίες ἀποκαταστάσεως τῶν χώρων, γενικῆς ἐπισκευῆς τῶν ὑδραυλικῶν, ἠλεκτρολογικῶν καὶ ἄλλων ἐγκαταστάσεων, συνολικῆς δαπάνης 350.000 δρχ. Ἀπομένουν μικρότερες ἐργασίες (κυρίως φωτιστικὰ κ.ἄ.). Ἀπὸ τὸν προϋπολογισμό τοῦ 1983 θὰ ἀντιμετωπισθοῦν πλέον προσεχῶς οἱ δαπάνες ἐπιπλώσεως τοῦ διαμερίσματος, ὅποτε καὶ θὰ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ.

Ὁργανωτικὰ θέματα. Προσωπικὸ τοῦ Κέντρου.— Σοβαρὸ πλῆγμα γιὰ τὸ Κέντρο Φιλοσοφίας ὑπῆρξε ὁ θάνατος τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀκαδημαϊκοῦ Ε. Π. Παπανούτσου, ποῦ ἐπῆλθε στίς 2.5.1982 ὕστερα ἀπὸ σοβαρὴ ἀσθένεια, ἡ ὁποία τὸν εἶχε ἀχρηστεύσει ἀπὸ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1981. Νέος Πρόεδρος τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὀρίσθηκε ἀπὸ τὴν Σύγκλητο ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Κωνσταντῖνος Τσάτσος.— Ἡ Σύγκλητος ἔλαβε γνώση τῶν Ἐκθέσεων ἐργασίας τῶν Συντακτῶν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπιστημονικῆς ἀδείας των στὰ πλαίσια τῆς δέμηνης διακοπῆς τῆς ἐργασίας τῶν Κέντρων κατὰ τὸ θέρος 1981 καὶ χορήγηση καὶ κατὰ τὸ 1982 μνημιαία ἐπιστημονικὴ ἄδεια στίς κυρίες Α. Κελεσίδου-Γαλανοῦ καὶ Γ. Ἀλατζόγλου-Θέμελη. Τὸ θέμα τῆς ἐνισχύσεως τοῦ μονίμου ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου (πλήρωση τουλάχιστον τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως ἑνὸς Συντάκτου, γιὰ τὴν ὁποία ὑπάρχει πρόβλεψη στὸν Προϋπολογισμό 1982) παραμένει ἐκκρεμές. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Συντάκτης Κα Μ. Δραγώνα - Μονάχου ἐξελέγη Ἐκτακτὴ Καθηγήτρια τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης καὶ θὰ μπορέσει πιθανῶς νὰ κρατήσῃ τὴν θέση της γιὰ μερικὴ μόνον ἀπασχόληση στὸ Κέντρο μὲ τίς προϋποθέσεις τῆς ὑπὸ διαμόρφωση νομοθεσίας τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων. Ἐξ ἄλλου μὲ ὑπόδειξη τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως ὑποβλήθηκε στίς 30.7.1982 τεκμηριωμένο Ὑπόμνημα γιὰ τὴν ἀνάγκη προσλήψεως μὲ Σύμβαση ἔργου γιὰ ἓνα ἔτος δύο εἰδικῶν συνεργατῶν καὶ προτάθηκαν τὰ κατάλληλα πρόσωπα, νέοι ἐπιστήμονες μὲ διδακτορικὸ δίπλωμα στὴν περιοχὴ τῆς Ἀρχαίας Φιλοσοφίας. Καὶ γιὰ τὸ αἶτημα αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν μέχρι στιγμῆς θετικὲς ἐξελίξεις.

Ἄλλες δραστηριότητες τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου.— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου καὶ ἡ Συντάκτης Α. Κελεσίδου-Γαλανοῦ συνέταξαν καὶ κατὰ τὸ 1982 πολλὰ βιβλιογραφικὰ σημειώματα γιὰ νέα ἑλληνικὰ φιλοσοφικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται στὴν Γαλλικὴ Bibliographie de la Philosophie, τῆς ὁποίας τὸ Κέντρο Φιλοσοφίας εἶναι ἀνταποκριτὴς γιὰ τὴν Ἑλλάδα.— Ὁ Διευθυντὴς καὶ

οί Συντάκτες τοῦ Κέντρου κυρίες Γαλανοῦ καὶ Μονάχου ἔλαβαν μέρος μὲ ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις (καὶ μὲ μερικὴ κάλυψη δαπανῶν ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία) στὸ Β' Διεθνὲς Συνέδριο Κυπριακῶν Σπουδῶν (Λευκωσία 20 - 24.4.82). Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ἔλαβε μέρος, ὡς ἐπίσημος προσκεκλημένος στὸ 7ο Διεθνὲς Συνέδριο Μεσαιωνικῆς Φιλοσοφίας (Βέλγιο 30.8 - 5.9.82), ὅπου ὡς κύριος ὁμιλητὴς σὲ Συνεδρία Ὀλομελείας ἐκάλυψε τὸ γενικὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου «Ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κόσμος» στὴν Βυζαντινὴ Φιλοσοφία. Κατὰ τὶς ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν μερικὴ ἀνανέωση τῆς Διοικήσεως τῆς «Διεθνοῦς Ἑταιρείας γιὰ τὴ σπουδὴ τῆς Μεσαιωνικῆς Φιλοσοφίας» (SIEPM) ἐξελέγη Σύμβουλος καὶ συγχρόνως Πρόεδρος μιᾶς νέας Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν προώθηση τῆς σπουδῆς τῆς Βυζαντινῆς Φιλοσοφίας στὸν εὐρύτερο χῶρο τῆς πολιτιστικῆς ἐπιρροῆς τοῦ Βυζαντίου.— Οἱ κυρίες Γαλανοῦ, Μονάχου καὶ Θέμελη ἔλαβαν μέρος μὲ ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις στὸ Διεθνὲς Συμπόσιο γιὰ τὴν ἀρχαία Σοφιστικὴ (Ἀθῆναι 27 - 29.9.82). Ἡ Κα Γαλανοῦ ἔλαβε μέρος μὲ Ἀνακοίνωση στὸ Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸν Ἐγέλο (Ἀθῆναι 5 - 8.4.82), ἐνῶ ἡ ἴδια καὶ ἡ Κα Μονάχου ἔκαναν Ἀνακοινώσεις στὴν Ἑβδομάδα Φιλοσοφίας Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Φιλοσοφικῶν Μελετῶν» (Καλαμάτα 20 - 24-9-1982).

Τέλος τὸ Κέντρο Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἀκαδημίας ἐξυπηρέτησε καὶ ἐφέτος νέους ἐπιστήμονες καὶ ἄλλους ἐνδιαφερομένους μὲ βραχυπρόθεσμο δανεισμὸ βιβλίων καὶ μὲ ἄλλη ἐπιστημονικὴ καθοδήγηση.

Ἀθῆναι, 10 Δεκεμβρίου 1982

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου

Λίνος Γ. Μπενάκης